

Avocații Bulboaca & Asociații indica trei planuri de acțiune prin care Consiliul Concurenței poate ameliora deprinderile concurențiale ale companiilor. Alexandra Radu, Partener: Anticipam ca, în perioada următoare, Autoritatea se va concentra în special pe piețe considerate cheie

Avocații Bulboaca & Asociații au observat ca, în ultima perioada, se constata atât o ușoară creștere a numărului de investigații declanșate de către Consiliul Concurenței, cât și o majorare a valorii amenzilor. „Spre exemplu, anul 2018 a fost pe locul 2 în topul amenzilor totale aplicate de către autoritatea de concurență în istoria sa, iar valoarea totală a acestora a fost de aproximativ 6 ori mai mare decât cea aferentă anului 2016. În contextul implementării în curând a Directivei (UE) 1/2019 (ECN+), care va conferi resurse și instrumente suplimentare autorității de concurență pentru combaterea încălcărilor legislației de concurență, ne așteptăm la o creștere a numărului de investigații care vor fi derulate de către Consiliul Concurenței”, explică [Alexandra Radu](#), Partener și coordonatorul departamentului de Dreptul Concurenței din cadrul firmei Bulboaca & Asociații.

O altă tendință pe care avocații au identificat-o este aceea că a crescut procentul investigațiilor ce au ca obiect cartelurile. În acest fel este reliefat caracterul grav asociat de către autoritatea de concurență acestui tip de încălcări.

„Consiliul Concurenței și-a creat și întreținut în ultimii ani o imagine de autoritate funcțională, credibilă și eficientă, cel puțin prin comparație cu alte instituții și autorități ale statului. Această imagine este întărită și de procentul mare de decizii ale Consiliului Concurenței care sunt confirmate apoi de instanță. Cu siguranță pot exista îmbunătățiri, în special în ceea ce privește celeritatea desfășurării procedurilor, care pot dura chiar și câteva luni în cazul unor notificări simplificate și care nu prezintă dubii prin raportare la un mediu concurențial normal, sau 4-5 ani în cazul unor investigații. Aceste durate lungi în soluționare pot, de exemplu, să blocheze tranzacții importante și pot afecta economic societăți implicate în investigații sau care au fost prejudiciate de întreprinderi investigate. Per ansamblu, însă, remarcăm o reducere a duratei în care sunt finalizate procedurile, în special în cazul notificărilor cu privire la concentrări economice”, subliniază **Alexandra Radu**.

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

Sursa marilor probleme

În urma analizelor pe care le-au facut, specialiștii au constatat ca măsurile de prevenție pe care le are la îndemâna autoritatea de concurență pot fi tratate din perspectiva a trei planuri de acțiune. „Cu precizarea ca toate aceste planuri nu sunt neapărat alternative, ci, dimpotrivă, pot fi aplicate integrat”, punctează Partenerul **Bulboacă & Asociații**.

Primul plan pornește de la ideea ca neînțelegerile și confuziile își au originea, în definitiv, în legislație, care de regula conține formulări generale. „Desigur, avantajul unei asemenea formulări îl reprezintă cuprinderea potențială a unui număr mai mare de fapte anticoncurențiale pe care autoritatea de concurență să le poată analiza și, dacă este cazul, sancționa. În același timp, dezavantajul constă tocmai într-o dificultate în înțelegerea exactă și în aplicarea normelor de concurență, chiar și în cazul întreprinderilor de bună-credință. Prin urmare, o posibilă soluție pentru ameliorarea deprinderii concurențiale a jucătorilor de pe piață este adaptarea legislației la aceste nevoi, prin introducerea unor detalieri a faptelor care ar fi probabil să fie considerate anticoncurențiale”, arată avocatul.

Al doilea plan de acțiune vizează adoptarea de către Consiliul Concurenței a unor regulamente, instrucțiuni și ghiduri de conformare care să conțină descrieri cât mai specifice a elementelor care au un grad mai mare sau mai mic de a fi interpretate în sensul în care ar încălca normele de concurență. „În acest sens, o posibilitate o reprezintă adoptarea unor astfel de acte pentru fiecare sector de activitate în parte, sau macar pentru sectoarele problematice. Autoritatea de concurență are avantajul deținerii unei cunoașteri extrem de bogate și aprofundate a piețelor din România, ceea ce face posibilă o asemenea abordare specializată, care în final ar sprijini chiar acele piețe”, detaliază **Alexandra Radu**.

Cel de-al treilea plan de acțiune îl constituie crearea unor proceduri simplificate prin care întreprinderea care are un dubiu privind caracterul concurențial al faptei pe care este pe cale să o săvârșască să se poată adresa imediat Consiliului Concurenței, și să primească clarificări și chiar sprijin în alegerea conduitei potrivite. „Din acest punct de vedere, buna-credință a întreprinderilor ar trebui stimulată și în acest scop este necesară oferirea unei platforme pe care să se manifeste”, consideră expertul.

O sursă importantă a problemelor care intervine în zona de concurență își are rădăcinile în faptul că nu toate firmele manifestă același nivel de atenție în ceea ce privește respectarea normelor de concurență. Astfel, gradul de conștientizare a importanței cunoașterii și aplicării principiilor concurențiale este diferit. În plus, există o diferență a resurselor de care beneficiază întreprinderile.

„Evident, în general, firmele mici și chiar și cele mijlocii au mai puține resurse de investit pentru a se pune la punct pe acest plan, deoarece aceasta înseamnă, printre altele, instruirea personalului (atât conducerea societății cât și simpli angajați), întocmirea și adoptarea unor regulamente și proceduri, monitorizarea și analiza legislației și jurisprudenței în această materie. Așadar, presupune alocarea de persoane, timp și cheltuieli în acest scop, ceea ce pentru întreprinderi mici și mijlocii uneori este mai dificil. Suplimentar, percepția generală a acestor firme este că nu vor face obiectul unor investigații și că nu vor fi sancționate, tocmai pentru că ”nu contează” la nivelul pieței. În realitate, deși este adevărat că autoritatea de concurență se concentrează de obicei asupra încălcarilor de anvergură, legea nu distinge între cifra de afaceri sau cota de piață a întreprinderilor implicate, iar Consiliul Concurenței a sancționat în numeroase rânduri chiar și jucători mai mici de pe piață”, susține **Alexandra Radu**.

De asemenea, apar probleme și din cauza relativei lipse de detaliere și claritate de care suferă legislația în domeniul concurenței. Din acest motiv, riscurile se manifesta în legatura cu numeroase potențiale încălcări ale dreptului concurenței. „Cu toate acestea, riscurile tind să fie mai mari atunci când există un context favorabil nerespectării legislației în materie. Va dam un exemplu: în cadrul licitațiilor se poate întâmpla ca participanții la procedura, concurenți pe piață, în mod aparent legitim să obțină sau să poată deduce anumite informații sensibile cu privire la concurenți, iar apoi să își adapteze conduita în funcție de acele informații. Similar, calitatea de membru al unei asociații profesionale de asemenea nu este interzisă, nici întâlnirile și discuțiile între membri. Totuși, se poate întâmpla ca acesta să reprezinte pretextul pentru realizarea de schimburi de informații sensibile”, arată avocatul.

[Intra pe portalul de concurență pentru mai multe articole referitoare la proiectele avocaților din această arie de practică](#)

Impactul unei investigații de concurență

Partenerul **Bulboacă & Asociații** atrage atenția că investigațiile de concurență pot avea un impact major asupra companiilor, indiferent de dimensiunea lor sau de sectorul de activitate.

Astfel, trebuie avut în vedere faptul că o investigație în cele mai multe situații implică și inspecția inopinată realizată de către inspectorii de concurență la sediul companiilor, iar uneori și în alte locații. Pe parcursul desfășurării unei inspecții activitatea firmei este în mare măsură blocată, iar resursele trebuie canalizate pentru cooperarea cu Consiliul Concurenței. Prin urmare, activitatea normală este perturbată, cu efecte (cel puțin) economice negative.

De asemenea, informația investigării unei companii este publică, aspect care conduce la afectarea reputației acesteia, dar poate însemna inclusiv o schimbare a comportamentului partenerilor comerciali față de întreprinderea investigată. Totodată, în cursul investigației este necesară alocarea de resurse pentru a răspunde solicitărilor Consiliului Concurenței, iar timpul mediu de finalizare a unei investigații este de aproximativ 3 ani, perioada în care întreprinderea stă sub amenințarea primirii unei sancțiuni semnificative pentru bugetul său, dar cu un efect puternic și asupra imaginii sale.

Pe acest fond, avocații militează foarte mult pentru prevenție. Ei sfătuiesc firmele să ia măsuri pentru evitarea tuturor problemelor și să apeleze la serviciile experților în domeniu care le pot ajuta să se conformeze normelor și să nu întâmpine probleme.

„Consiliul Concurenței reușește, nu de puține ori, să surprindă cu sectoarele pe care le vizează în investigațiile sale. Anticipăm că în perioada următoare se va concentra în special pe piețe considerate cheie, cum ar fi piața energiei și gazelor naturale, piața farmaceutică, piața serviciilor financiar-bancare și piața lemnului. În plus, ne așteptăm ca numărul de investigații să crească odată ce va fi implementată Directiva (UE) 1/2019 (ECN+) prin care autoritățile de concurență vor beneficia de mai multe resurse și va fi sporită cooperarea dintre ele”, menționează expertul.

[Citește și](#)

→ [Alice Radu, General Legal Counsel pentru România și Bulgaria în cadrul Grupului Bosch: Avem în plan proiecte pe partea de Corporate, M&A și Real Estate, aprobate în de proiecte apelează Bosch la consultanța juridică externă și cum sunt selectați avocații cu care colaborează](#)

Munca avocaților atunci când încep inspecțiile

În situația în care o firmă intra în vizorul Consiliului Concurenței, este vital să beneficieze de o consiliere juridică profesionistă.

„În cazul unei inspecții este în primul rând necesară asigurarea unei cooperări cât mai bune cu inspectorii de concurență, deoarece până la eventualele sancțiuni care ar putea fi aplicate în momentul finalizării investigației, există sancțiuni semnificative și pentru încălcarea dispozițiilor legale care reglementează procedura inspecției. Mai mult, gradul de cooperare cu Consiliul Concurenței poate fi avut în considerare de către autoritate sub forma de circumstanță atenuantă atunci când emite decizia de sancționare. În acest sens, recomandăm ca personalul companiei să fie deja instruit cum să procedeze atunci când apar la locație inspectorii, până la momentul la care putem ajunge noi. Imediat după aceea, echipa formată din avocații Bulboacă & Asociații desemnați în acest scop va intra în contact cu inspectorii de concurență și îi va urma pe tot parcursul inspecției – realizăm astfel un echilibru permanent între cerințele legale imperative de punere la dispoziție a documentelor și informațiilor solicitate de inspectorii și interesele specifice ale întreprinderii, care pot include spre exemplu limitarea accesului la documente și informații care nu au legătură cu obiectul investigației, dar care ar putea avea impact negativ asupra companiei. Societatea noastră organizează periodic training-uri pentru clienți, menite să sprijine pregătirea acestora pentru eventualele inspecții inopinate efectuate de Consiliul Concurenței”, detaliază **Alexandra Radu**.

Specialistul completează că, pentru gestionarea cât mai eficientă a unei inspecții, este nevoie ca avocații să cunoască temeinic situația premisa. „Aceasta înseamnă o informare cât mai rapidă atât de la client, cât și, în măsura posibilului, de la inspectorii de concurență aflați în inspecție: care este obiectul inspecției, care sunt faptele cercetate, care sunt probele care există și care au fost sau ar putea fi colectate, date care ne-ar putea conduce către anumite direcții în construirea apărării. Este deosebit de important ca imediat după finalizarea inspecției să aibă loc o discuție între avocat și conducerea societății pentru a face o analiză preliminară și a stabili strategia de lucru”, explică Partenerul **Bulboacă & Asociații**.

De altfel, de fiecare dată când este inițiată o investigație sectorială, firma de avocatură comunică de urgență cu clienții pentru a-i informa în legătură cu implicațiile acestei proceduri precum și la ce să se aștepte în perioada următoare. Totodată, le explică faptul că în numeroase rânduri astfel de investigații au fost urmate de investigații punctuale declanșate împotriva uneia sau unora dintre întreprinderile de pe acea piață. Prin urmare, este important ca încă din acel punct societățile să fie atente la documentele și informațiile pe care le furnizează, dar mai ales la conduita concurențială pe care o manifestă pe acea piață.

„Riscul poate fi minimizat în special printr-o conștientizare ridicată a cerințelor legale în această materie, a faptelor care nu ar trebui săvârșite, a comportamentelor care ar trebui evitate. Instruirea în această zonă este primul pas necesar, dar nu și suficient. Suplimentar, companiile trebuie să-și implementeze recomandările noastre, precum și să pastreze o legătură cât mai strânsă cu noi, care să ne permită să intervenim în timp util atunci când o faptă ar putea fi interpretată ca ar încălca normele concurențiale, dar mai ales atunci când Consiliul Concurenței declanșează o investigație”, susține **Alexandra Radu**.

În ceea ce privește „sistemul recunoșterilor”, acesta sporește importanța unei viziuni globale asupra speței respective și stabilirea unei strategii adecvate. Partenerul **Bulboacă & Asociații** este de părere că, în fapt, atunci

când o firmă nu a savârșit nicio faptă anticoncurențială nu are de ce să facă vreo recunoaștere în acest sens. Dacă totuși se află în culpă, trebuie determinată gravitatea acelei fapte, probele existente și probabilitatea ca autoritatea de concurență să emită o decizie de sancționare. Așadar, trebuie realizat un calcul, cât mai bine documentat, iar în funcție de aceasta analiză este făcută recomandarea către client. Conducerea companiei ia în final decizia ce privește recunoașterea sau nu a eventualelor fapte.

Probleme tranșate în instanță

Sunt destul de multe cazurile în care investigațiile autorității de concurență se tranșează în instanță. „**Bulboaca & Asociații** deține un mare avantaj prin faptul că, pe lângă departamentele puternice de litigii și de consultanță în domeniul concurenței pe care le are, beneficiază și de aportul unor avocați cu experiență în concurență - din perspectiva asistenței specifice consultanței și a celei de reprezentare specifice litigiilor. Cumulăm aceste competențe pe latura analizei tehnice, pe fondul speței și în gestionarea dosarului din punct de vedere procedural și ajungem la o viziune și abordare integrate asupra cauzei respective”, precizează avocatul.

Alexandra Radu atrage atenția că, în cele mai multe cazuri, deciziile Consiliului Concurenței sunt reținute de către instanțe. „În mod constant, chiar și valoarea amenzilor - aceasta este menținută în proporție de aproximativ 80%. Suntem printre puținele societăți de avocatură care au obținut reducerea sancțiunii aplicate inițial de către Consiliul Concurenței. Fiind implicați încă de la începutul investigațiilor pornite de Consiliul Concurenței, am reușit să determinăm aplicarea anumitor circumstanțe atenuante în favoarea clienților noștri, reducând astfel chiar cuantumul inițial al amenzilor aplicate de către Consiliu”, subliniază Partenerul **Bulboaca & Asociații**.

Echipa Bulboaca & Asociații

Echipa **Bulboaca & Asociații** implicată în proiectele de concurență este coordonată de **Alexandra Radu** – avocat asociat coordonator al departamentului Corporate / M&A din cadrul **Bulboaca & Asociații**. Ea lucrează alături de **Cosmin Pohaci** – avocat colaborator senior, **Ana Chira** – avocat colaborator senior și **Roxana Șerbanescu** – avocat colaborator. Toți acești avocați au o experiență deosebită în cadrul unor societăți de avocatură de top, iar apoi în cadrul **Bulboaca & Asociații**.

În mandatele pe care le au în lucru, avocații colaborează și cu ceilalți membri ai departamentului, dar și cu restul departamentelor **Bulboaca & Asociații**, pentru a asigura servicii de asistență juridică și reprezentare integrate și la un nivel calitativ ireproșabil pentru clienții firmei.

„Valoarea și experiența avocaților noștri conduc la o gestionare echilibrată, rapidă și eficientă a proiectelor pentru a obține rezultatul dorit de către client. În perioada următoare vom extinde în continuare activitățile desfășurate în această arie de practică – clienții solicită soluții juridice adaptate problemelor actuale, dar și programe și măsuri de prevenire a unor eventuale incidente viitoare”, declară **Alexandra Radu**.

Partenerul **Bulboaca & Asociații** amintește faptul că departamentul este activ în toată gama de servicii în care este sau ar putea fi aplicabilă legislația de concurență. „Suntem implicați atât în asistarea și reprezentarea clienților în litigii și în cursul investigațiilor, cât și în desfășurarea de activități pentru sprijinirea conformării cu normele de concurență. Mai mult, societatea noastră este implicată și în litigii în care folosim decizii ale Consiliului Concurenței pentru a obține recuperarea prejudiciului suferit de clienții noștri. În acest context, mandatele noastre în proiectele de tranzacții ocupă un loc important, datorită numărului mare de tranzacții de anvergură în care asistăm clienții, însă reprezintă doar o parte din totalitatea activităților noastre în acest domeniu”, nuanțează coordonatorul practicii de concurență.

Volumul de munca și proiecte

În ultimul an, volumul de munca al avocaților implicați în această arie de practică a crescut simțitor. Astfel, mandatele pe care experții **Bulboacă & Asociații** le-au avut în lucru au cuprins o sferă amplă și au inclus notificări cu privire la concentrări economice, asistență și reprezentare în fața Consiliului Concurenței în cadrul investigațiilor, asistență și reprezentare în fața instanțelor în litigii vizând decizii ale Consiliului Concurenței sau alte aspecte de concurență, consultanță în activitatea *day-to-day* a clienților. De asemenea, la cererea clienților, firma a organizat mai multe training-uri pe teme de mare interes în domeniul concurenței.

„Două dintre proiectele importante în care am acordat asistență în ultima perioadă au ca numitor comun obținerea unor decizii favorabile din partea Consiliului Concurenței în cazul a două operațiuni de concentrare economică ce vizau tranzacții semnificative în sectorul bancar și în cel de retail. Totodată, am asistat și reprezentat un client în fața autorității de concurență în cadrul unei investigații în sectorul telecomunicații în urma căreia unul dintre cei mai mari jucători de pe piața a primit o sancțiune aflată în topul amenzilor aplicate în ultimul an, decizie în baza căreia clientul are posibilitatea să obțină despăgubiri de la întreprinderea sancționată”, a arătat **Alexandra Radu**.

[Intra pe LadyLawyer.ro și afla mai multe despre activitatea, preocupările și proiectele doamnelor avocat din cele mai importante firme de pe piața locală](#)